

Střední škola prof. Zdeňka Matějčka
Ostrava-Poruba, 17. listopadu 1123
příspěvková organizace

PROFILOVÁ ČÁST MATURITNÍ ZKOUŠKY

Forma: povinná ústní zkouška

Předmět: PRÁCE S MENŠINAMI
Obor vzdělání: Sociální činnost pro národnostní menšiny
Kód oboru: 75-41-M/01
Školní rok: 2025/2026
Třída: DSM5

TÉMATA

- 1. Menšiny**
 - pojem menšina, klasifikace menšin,
 - národnostní menšiny, práva národnostních menšin,
 - subkultury.
- 2. Migrace a azyl**
 - přistěhovalectví na našem území, uprchlík, azylant,
 - azylová politika České republiky, azylová střediska,
 - důvody udělení / neudělení azylu.
- 3. Subetnické skupiny Romů v České republice**
 - specifika jednotlivých subetnických skupin, kasta, kastovní vztahy,
 - dělení Romů podle sociálního postavení.
- 4. Tradiční romská komunita**
 - hierarchie rodu, funkce romské rodiny, sociální a hodnotový systém,
 - specifika romské komunity v oblasti mezilidských vztahů.
- 5. Tradiční romská rodina**
 - postavení a funkce jednotlivých členů,
 - stručná charakteristika jednotlivých životních období,
 - výchova dětí v romské rodině,
 - mezilidské vztahy v rodině.
- 6. Tradice a obřady Romů**
 - průběh a tradiční rituály během zasnub a svatby,
 - křest a pohřeb v romské velkorodině,
 - náboženství Romů a oslavy církevních svátků,
 - lidové náboženství a pověry v romské komunitě.

- 7. Hudba a tanec**
 - význam hudebního projevu, klasifikace písně podle funkce, historie a tématu,
 - historie a vývoj v Uhrách, Rusku, Španělsku, ČR a na Slovensku,
 - současné podoby romské hudební kultury,
 - významné osobnosti hudební a taneční scény, romské festivaly.

- 8. Slovesná folklórní tvorba a řemesla**
 - význam a hodnota lidové slovesnosti v minulosti a dnes,
 - charakteristika hlavních žánrů romského folklóru – pohádka, píseň, příběhy ze života,
 - tradiční romská řemesla a dovednosti jako zdroj obživy,
 - tradiční řemesla provozovaná v poválečném období,
 - dopady asimilační politiky na tradiční řemesla,
 - oživení romských řemesel a podpora umění v současnosti.

- 9. Původ Romů**
 - nejrozšířenější názory na původ Romů v minulosti,
 - lingvistické výzkumy, antropologie, etnická podobnost, odchod z Indie do Persie,
 - vliv křesťanství na romskou minoritu,
 - příchod do Evropy, vznik exonym Cikán, Gipsy.

- 10. Asimilace Romů v období vlády Marie Terezie**
 - postoj k Romům na území střední a západní Evropy,
 - asimilační politika Marie Terezie a Josefa II,
 - klady a záporny asimilačního procesu,
 - Romové v 19. století a na počátku 20. století.

- 11. Genocida během II. světové války**
 - německý přístup k Romům v první polovině 20. století,
 - protiromská opatření v protektorátu Čechy a Morava,
 - genocida českých Romů, osud maďarských a slovenských Romů,
 - cikánské pracovní tábory.

- 12. Etnoemancipační úsilí**
 - řešení „cikánské otázky“ v období socialismu,
 - zákony a nařízení po roce 1945, průběh státem řízené asimilace,
 - vznik Svazu Cikánů – Romů,
 - sociální koncepce v 70. a 80 letech 20. století.

- 13. Vývoj situace etnika po roce 1989**
 - vznik romské politické reprezentace, aktivní rozvoj kultury a jazyka,
 - vznik romské a romistické literatury, novinářská próza,
 - Muzeum romské kultury v Brně.

- 14. Průběh výchovně-vzdělávacího procesu u romského etnika**
 - výchova v rodině, bariéry ve vzdělávání,
 - institucionální výchova MŠ, ZŠ, SOU,
 - postgraduální studium, kurzy, volný čas,
 - programy zaměřené na podporu vzdělávání Romů,
 - romský etnolekt češtiny.

- 15. Dlouhodobá nezaměstnanost Romů**
 - příčiny nízké kvalifikační úrovně, etnický původ jako znevýhodnění na trhu práce,
 - ekonomický a sociální propad jako důsledek dlouhodobé nezaměstnanosti,
 - závislost na sociálním systému, programy zaměřené na podporu zaměstnanosti.

- 16. Současné problémy v oblasti bydlení**
 - diferenciaci Romů na základě úrovně bydlení,
 - nejčastější formy bezdomovectví u romské komunity,
 - řešení bytové krize státním sektorem a nevládními organizacemi,
 - programy podporující řešení bytové otázky.

- 17. Soudobá problematika v oblasti zdravotnictví**
 - hygiena a stravování v rodině,
 - patologie v oblasti zdravotnictví,
 - programy zaměřené na zkvalitnění zdraví romské minority.

- 18. Nejčastější sociální patologie v romské komunitě**
 - záškoláctví, šikana, návykové látky,
 - patologické hráčství, domácí násilí, kriminalita,
 - řešení patologického chování v rodině a na půdě institucí,
 - preventivní programy, pojmy z oblasti sociální patologie.

- 19. Vietnamská menšina v České republice**
 - stručná historie a současnost Vietnamu,
 - život menšiny na území České republiky,
 - kulturní specifika a zvyky,
 - oblast verbální a neverbální komunikace.

- 20. Židovská menšina v České republice**
 - judaismus, antisemitismus,
 - stručná historie židovského národa,
 - pronásledování Židů, židovská ghetta, holocaust,
 - židovské tradice, kultura a symbolika.

- 21. Muslimové v České republice**
 - vznik a pilíře islámu, Muhammad, Mekka, Korán,
 - ženy v islámské společnosti, islámský fundamentalismus,
 - život muslimů v České republice.

- 22. Gayové a lesbičky**
 - homosexualita, sexuální identifikace,
 - proces coming out,
 - Zákon o registrovaném partnerství.

- 23. Diskriminace vybraných skupin společnosti**
 - feminismus, postavení ženy ve společnosti, násilí na ženách,
 - dětská práce, formy dětské práce, legislativa chránící práva dítěte,
 - obchod s lidmi, novodobé otroctví,
 - extrémismus a jeho podoby, šovinismus, nacionalismus.

24. Instituce pomáhající menšinám

- struktura práce s národnostními menšinami,
- nestátní neziskové organizace,
- dokumenty chránící lidská práva.

25. Integrovaná politika současnosti

- dokumenty podporující integraci romského etnika a dalších národnostních menšin,
- průběh soudobé integrace Romů.

Zpracovala: Mgr. Lada Červeňáková

Projednána a schválila PK odborných předmětů oboru sociální činnost, dne 17. 4.2025

Mgr. Ivana Jírů v. r.
ředitelka školy